

[H. C. Toft.]

administration, vi står overfor. Jeg har ellers hørt tidligere fra mange sider i denne sal, også fra socialdemokratiets gruppeformand, at det, man skulle, var at drage omsorg for, at administrationen og administrationsomkostningerne ikke steg. Jeg føler mig overbevist om, at gennemførelsen af dette lovforslag betyder, at vi får en udvidet administration og yderligere omkostninger. Landbrugsministeriet, jordlovsudvalget og jordbrugsnævnet vil komme til at stå over for en lang række dispensationsansøgninger, hvor de skal ud at se på forholdene.

Jeg er forbavset over, at landbrugsministeren selv stadig har den opfattelse, at hans lovforslag betyder en nedgang i ejendomspriserne for landbrugsejendomme. Jeg beskrev selv før, at i visse dele af landet, de tyndt befolkede områder, mener jeg landbrugsministeren har ret. Jeg kan godt forstå, en bonde på Fur kan blive noget betænkelig ved hr. Svend Haugaards forslag, og jeg kan også godt forstå, at en bonde på Læsø kan få sine bekymringer for, at ejendommene dér vil falde i pris. Men går vi ind i nærheden af de større bycentre og til alle ejendomme under 35.000 kr.s grundværdi, er der for mig ingen tvivl om, at ved at der nu er et begrænset antal ejendomme, der kan købes, uden at man skal have landbrug som hovederhverv, vil disse ejendomme stige voldsomt i pris.

Nu forstod jeg på landbrugsministerens svar til hr. Nordqvist vedrørende spørgsmålet om at have over halvdelen af indtægten et andet sted fra, at i alt fald det første år kunne det nok gå an, men gik det så galt i fem år, at man havde for lidt indtægt af landbruget og for mange indtægter andre steder, eller arbejdede man for lidt ved landbruget i fem år og for meget andre steder, ville landbrugsministeren i alt fald ikke dispensere længere.

Skal det forstås sådan, at man godt kan tillade sig at have en mindre indtægt ved landbruget end ved andet erhverv i fem år og arbejde mindre end halvdelen ved landbruget pr. år end ved andet erhverv i fem år i træk, inden landbrugsministeren kommer og siger: nu må du ikke bo her længere, nu skal du afstå din ejendom? Jeg synes i grunden, det var rart at vide, om der er sådanne bestemmelser. Det var rart at vide for de

borgere, der måske kommer i vanskeligheder, fordi landbruget et år eller to giver for små indtægter i forhold til den indtægt, man får andetsteds fra.

Bopælspligten har i dag fra flere taleres side været begrundet med vort medlemskab af EF og frygten for, at andre landes statsborgere skulle erhverve danske landbrugsejendomme. Landbrugsministeren havde tydeligt understreget, at indtil 1978 var der ingen problemer, for vi har fået tilsagn om ved vor tiltrædelse af fællesmarkedstraktaten, at vi ikke skal undergives ændringer før dette tidspunkt. Det er også sagt, og det har markedsministeren bekræftet i landbrugsudvalget, at hvis andre lande ønsker forandringer i etableringsretten ved landbrug, har vi mulighed for at gøre indvendinger, nedlægge veto, om vi skulle ønske det. Der har altså været god tid til at overveje det, og derfor er det en dårlig begrundelse at sige, at man forlanger bopælspligt af hensyn til EF, når vi nu står i 1973 og der i alt fald slet ingen problemer er med, at EF-landbrugere eller EF-borgere kan etablere sig som landbrugere i Danmark, uden at de har været beskæftiget ved landbruget her i landet i 2 år, umiddelbart inden de ønsker at etablere sig.

Jeg har en enkelt bemærkning til hr. Svend Haugaard, der kritiserede det konservative ændringsforslag, hvorefter man frit skulle kunne sammenlægge landbrugsejendomme under 100 ha-grænsen i en afstand af op til 4-5 km. Vi foreslår det ud fra den betragtning, at vi ikke lever i det forrige århundrede eller længere tilbage endnu, hvor man kørte med stude, for med den moderne traktor, de moderne hjælpemidler vi har, betyder denne afstand ikke noget, og det er faktisk svært for mange, der godt vil erhverve en ejendom til tillæg, at få en sådan ejendom, når man stiller krav om, at det skal være inden for 1 km.s afstand fra den ejendom, man har.

Vi ønsker, at de effektive landmænd også skal have deres chance, som jeg begrundede det i mit første indlæg. Men når hr. Svend Haugaard siger, at det er de kapitalstærke, jeg her tænker på, vil jeg sige, at det er omvendt. Jeg tænker på dem, der har erhvervet ejendomme i de seneste år og nødvendigvis på grund af den pris, de har givet, står overfor at skulle præstere så store af-